

*Рева Володимир Васильович,
заступник директора з
навчальної роботи*

**Формування педагогічного колективу
та управління навчально-виховним процесом
в Лубенській нижчій сільськогосподарській школі 1-го розряду**

Школа є у відомчому підпорядкуванні Міністерства Землеробства та Державного Майна, Департаменту Землеробства і у найближчому віданні Полтавської Губернської Земської Управи. Постійний нагляд доручено Уповноваженому з сільськогосподарської частини в Полтавській губернії; періодичні перевірки будуть здійснюватись особами, яким це буде доручено Міністерством.

Постійні класні заняття тривають з 1 жовтня до 15 грудня і з 15 січня до 1 квітня. Час із 1 квітня до 1 жовтня використовується здебільшого для сільськогосподарських робіт. Але протягом цього часу, коли не буває роботи для всіх учнів, можуть бути призначені аудиторні заняття або практичні.

Про всі випадки змін та замін вноситься інформація у річний звіт.

Відповідно до розподілу годин для кожного класу складається розклад, який затверджується радою школи.

№ п/п	Назва предмету	Класи				Всього
		0	I	II	III	
1.	Закон Божий	2	2	1	1	6
2.	Російська мова	3	2	2	2	9
3.	Каліграфія	2	1	-	-	3
4.	Арифметика	3	2	2	2	9
5.	Початки геометрії Кресл. і землевимірювання	-	-	3	-	8
		-	-	2	3	
6.	Російська історія	2	1	1	-	4
7.	Географія	3	2	-	-	5
8.	Основи природничих наук (зоологія, ботаніка, фізика, хімія)	3	4	3	-	10
9.	Землероб. з овочівництвом	-	2	4	6	12
10.	Тваринництво, ветеринарія та пасічництво	-	2	3	4	9
11.	Гол. закони, які стос. селянського побуту	-	-	-	2	2
	Всього	18	18	21	20	77

Викладання основ знань природничих наук може поєднуватись з викладанням землеробства та тваринництва.

Навчання ремесел здійснюється у зимовий час з використанням на це позашкільного часу, не менше 12 годин на тиждень у кожному класі.

У розкладі уроків раді школи дозволяється в разі необхідності робити зміни кількості годин в межах класів та предметів, не змінюючи без Департаменту Землеробства, загальної кількості годин в школі.

На підготовку домашніх завдань в класні години потрібно виділяти учням близько 2-х годин щоденно. Церковному співу учні навчаються у позакласний час, для чого призначається 3 години на тиждень для всіх класів разом.

При викладанні дисциплін керуються програмами затвердженими для основ знань природничих наук, правознавства, землеробства – Міністерством Землеробства та Державного Майна, а для інших загальноосвітніх дисциплін – Міністерством Народної Освіти для двокласних училищ.

Для опіки над школою та її потреб призначається особа, яка зветься попечителем. Попечитель обирається Полтавським губернським земством на своїх зборах та затверджується Міністром Землеробства та Державного майна за згодою з губернатором. Якщо людина має право вступу на державну службу і пропрацювала на посаді попечителя школи безперервно 3 роки, за винятком пенсії, то вона користується всіма пільгами чиновника VII класу, якщо не має вищого чину, і зберігає ці пільги до тих пір, поки знаходиться на цій посаді.

Попечитель слідкує за виконанням програм, правильним навчанням і за тим, щоб практичні заняття мали безпечний та корисний напрямок, а також, щоб хлопці були навчені порядку та точному виконанню обов'язків. Він також наглядає за утриманням учнів і за правильним веденням обліку. У випадку виявлення безпорядку та зловживань, попечитель школи вживає заходи щодо їх усунення і про свої розпорядження повідомляє Полтавській Губернській Земській Управі, а при більш серйозних порушеннях – Департамент Землеробства.

Для обговорення та вирішення питань навчального процесу та господарських справах, у школі є рада, яка працює під головуванням попечителя і складається з управляючого, законовчителя та викладачів. У випадку відсутності попечителя на раді головує управляючий школою, він здійснює безпосереднє керівництво школою.

Управляючий школою обирається, за згодою з попечителем, Полтавською Земською Управою, з осіб, які закінчили вищій або середній спеціальний сільськогосподарський заклад, і добре знайомий з веденням сільськогосподарського виробництва.

Викладач закону Божого обирається, за згодою попечителя школи і єпархіального начальстві з місцевих священнослужителів.

Вчителі загальноосвітніх дисциплін обираються Полтавською Губернською Земською Управою з осіб, які мають право викладати у двокласних сільських училищах Міністерства Народної Освіти.

Управляючий, законовчитель і всі викладачі предметів затверджуються на посадах Міністерством Землеробства та Державного майна. Звільнення з посади осіб, які працюють в школі, залежить від тієї ж установи або особи, якими було призначено.

Управляючий школою та вчителі отримують від казни платню, встановлену для них затвердженим кошторисом для нижчих сільськогосподарських шкіл I розряду з однорічним підготовчим класом, у точній відповідності з яким складено кошторис Лубенської школи. За кожні 5 років стажу управляючому та викладачам

на цих посадах призначається підвищення платні у вигляді столових грошей в розмірі 25 % від окладу, що вони отримують – до тих пір, поки платня не подвоїться.

Житло всім цим особам та утримання найманим працівникам призначає Полтавська Губернська Земська Управа.

Управляючий та вчителі Лубенської школи, при жеребкуванні, який визначає обов'язкову військову службу, звільняються від служби у мирний час і зараховуються у запас на 18 років: але через 5 років визначені особи зобов'язані щороку надавати у відповідну установу документ попечителя школи про те, що він продовжує свою роботу, якщо ж він звільнився, то зараховується на дійсну військову службу на термін, відповідний їх освіті.

Всі особи, які працюють в школі, підпорядковані управляючому. Він не тільки сам зобов'язаний виконувати навчальну програму, дотримуватись розкладу занять та практик, але й строго слідкувати за тим, щоб програми та розпорядок виконувались вчителями та іншими особами.

Управляючий школою робить короткі записи у відповідному журналі про заняття та роботи в школі щоденно, відповідає за збереження майна.

Нагляд за заняттями та поведінкою учнів, виконанням ними обов'язків, покладається на управляючого школою, за допомогою вчителів, які керують практичними заняттями учнів і виконують обов'язки наглядачів. На основі цього, вчителі стежать за поведінкою учнів не тільки в класах, але й поза ними.

Кожен викладач в кінці навчального року надає раді школи звіт про свою учбову діяльність, організацію практичних занять з учнями та нагляд за їх поведінкою.

Управляючий школою керується правилами, які склав попечитель за участю ради і затвердженими Департаментом Землеробства. Правила ці стосуються харчування учнів, розкладу занять, підстав, за якими їм видають винагороду за їх роботу та порядок видачі, розклад іспитів, спостереження за морально-релігійним вихованням учнів та покарання учнів за лінощі, неслухняність, порушення ними встановленого в школі порядку.

Практичне навчання здійснюють майстри, яких наймає управляючий для майстерень.

Відпустку управляючому школою до 29 днів надає Полтавська Губернська Земська Управа, а далі – до 2-х місяців оплачуваної відпустки і до 4-х місяців безоплатної відпустки – за згодою Управи дозволяється надавати Департаменту Землеробства. Для вирішення службових справ управляючий має право відлучатись зі школи терміном до 8 днів, не питаючи дозволу Губернської Управи, але обов'язково доповісти про свій від'їзд та про те, кому доручено виконання обов'язків управляючого на час відсутності.

Законовчителю і вчителям відпустки дозволяються: на термін до 29 днів – управляючим школою, а на більший термін – Полтавською Губернською Земською Управою, яка про кожен такий випадок інформує Департамент землеробства. Іншим працівникам школи відпустку надає управляючий.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Статут Лубенської нижчої сільськогосподарської школи I розряду з однорічним підготовчим класом, заснованої Полтавським губернським земством поблизу м. Лубен, на землі, пожертвованій дружиною підполковника гвардії К.М. Скаржинською., Полтава – Типо-Литографія Л.Т. Фришберга, Александровская вул., соб. д. 1900. Оригінал Статуту зберігається в Державній бібліотеці ім. В.І. Леніна м. Москва.